

Neka naš list bude »radni list« koji će pomagati svim radnicima na njivi Gospodnjoj — svećenicima, redovnicima, vjernicima — da se pravilno snađu u zamršenim situacijama apostolskog nastojanja. Neka bude otvoren svima koji žele riješavati ovdje iznesene probleme, koji žele unapređivati liturgijsku, pastoralnu, biblijsku i ekumensku ideju. Neka pripravlja duhove za provođenje u djelo onih smjernica koje će donijeti II vatikanski sabor što se ima ove godine održati.

Okupite se svi koji ljubite novozavjetni Jeruzalem — Kristovu Crkvu! (Isp. ant. za ulaz na nedj. »Laetare«).

Zatrubite u trubu na Sionu, sazivljite zbor, sakupljajte narod, posvetite crkvu, sabirajte starce, kupite dječicu i one koji su na prsima i svim silama nastojte da posvuda vjernici grnu u crkve i oko oltara i da se kao živi udovi, sjedinjeni sa svojom božanskom Glavom, krijepe milostima sakramenata i zajedno s njim i po njemu vrše uzvišenu Žrtvu i daju dužnu hvalu nebeskomu Ocu!« (Enc. »Mediator Dei«, Documenta pontif. I, 163).

»Bog nam se smilovao i blagoslovio nas! Pokazao nam svijetlo lice svoje da upoznamo na zemlji put njegov, u svim narodima spasenje njegovo!« (Ps. 66, 1-2).

Dr o. Jure Radić

PRIPIRAVA NA VELIKO NOĆ V OBNOVLJENI RIMSKI LITURGIJI

I. Predpostni čas je prva stopnja v pripravi na veliko noć. Ta doba je vmesni člen med božično in velikonočno dobo, da se v prehodu iz ene v drugo kontrast ne čuti preveč. Predpostna liturgija ima marsikaj skupnega z liturgijo po razglašenju, na pr.: v brevirju skupne himne, v nedeljski maši skupno prefacijo de SSma Trinitate. Vendar s prvo predpostno nedeljo v liturgiji nastopijo spremembe, ki jasno povedo, da v liturgičnem letu nastopa nova doba. Liturgična barva predpostnega časa je spokorna vijolična. Sicer v tem času, po sedanji praksi, niso predpisane nikae spokorne vaje, toda vijolična barva že sama na sebi kliče človeka z liturgično kulturo k zbranosti; v misalu utihe aleluja, v brevirju posebej Te Deum in v misalu Gloria. Aleluja in obe himni sta radostni vzklik in spev človeka, ki uživa sadove odrešenja. Namesto njih pa dobe v predpostnem času hvalnice in dnevnic nedeljskega oficija lastne antifone, ki so večinoma spokorne vsebine. Spokoren je namreč duh časa, ki ga nastopamo in nas na odrešenje pripravlja.

V brevirju začnemo z branjem Geneze, ki nas uvaja v skrivnost odrešenja. Vodilna misel predpostne liturgije je vabilo, naj gremo na delo, da se udeležimo sadov odrešenja (prilika o delavcih v vinogradu), program, ki ga moramo izvesti, pa je ljubezen (hvalospev ljubezni, 3. predpostna nedelja). Liturgična obnova je predpostnim nedeljam in ferijam prisodila isto kvalifikacijo kot nedeljam in ferijam med letom.

2. Postni čas. Med najbolj svete čase liturgičnega leta spada štiridesetdnevni post. Mnoga so epiteta ornantia, ki jih liturgija daje postnemu času, na pr.: solemne ieiunium, ieiuniorum veneranda solemnitas, ieiunium purificans, ieiunium medicinalis itd. Z vsakim izmed njih liturgija želi izraziti velik pomen, ki ga ima postni čas za duhovno življenje kristjana.

Poseben pečat štiridesetdnevniemu postu je vtisnila liturgična obnova: postne nedelje in ferije se po svoji novi kvalifikaciji močno ločijo od nedelj in ferij med letom. Postne nedelje so posebej I. razreda in ferije 3. razreda s privilegijem prednosti pred vsakim praznikom svetnikov istega razreda in ferije morajo biti, v primeru prednosti kakega svetniškega praznika, vedno komemorirane. Postne ferije odlikuje, v edinem nokturnu, tudi evangeljska lekcija s pripadajočo homilijo cerkvenih očetov. Tako stopa pred nas ne samo ob nedeljah, ampak tudi ob postnih ferijah naš božji Zveličar s skrivnostmi svojega življenja in svojega nauka in razvija med nami svoje odrešilno delo.

Liturgija postnega časa je vse do naših dni ohranila svoj stari značaj priprave na sveti krst. Sveti krst je zakrament prerodenja v Bogu. V kolikor je prerodenje tudi človeško delo, ni nikoli dovršeno. Treba ga je stalno spopolnjevati. Zato ima postna liturgija svojo vitalnost tudi za krščene in iz nje lahko črpajo in se krepe vsako leto tudi tisti, ki so bili že krščeni.

Ako govorimo v slogu sv. Pavla, morajo kandidati za sv. krst križati sami sebe, morajo sebi odmirati, morajo v sebi pokopati starega človeka, če naj potem v sv. krstu s Kristusom vstanejo k novemu življenju. K temu notranjemu odmiranju Cerkev navaja s postno disciplino. V našem času je postna disciplina zelo omiljena, vendar naj jo vsak kristjan resno vzame. Brez nje se ni mogoče naučiti zatajevanja, ki je eden izmed bistvenih postulatov krščanskega življenja. Enako je človeku v njegovem prizadevanju za duhovno prerodenje potrebna molitev. Duhovno prerodenje ni uspeh človeškega prizadevanja, marveč je dar božje milosti. Postni čas ima vsak dan lastno liturgijo in Cerkev vernike vabi, da se je

udeležujejo, kajti le tako bodo dosegli nadnaravno pomoč v prizadevanju za vstajenje in prerojenje svoje duše. Kar si s postom prihranimo, naj razdelimo siromakom kot miloščino.

3. Čas trpljenja. V praktičnem dušnem pastirstvu čas trpljenja premalo ločimo od postnega časa. Najbolj pride to do izraza v našem cerkvenem petju, ki z njim naše ljudstvo spremlja postne pobožnosti. Nimamo cerkvenih pesmi s postnimi, medtem ko jih imamo na pretek s pasijonskimi motivi. Za duhovno prerojenje in pripravo na veliko noč pa so porabni eni in drugi, ne smeli bi zanemarjati ne prvih ne drugih.

Liturgična obnova je dala pasijanskemu času poseben poudarek. Vanj je uvedla nove motive. Določila je, naj se 5. in 6. postna nedelja poslej imenujeta 1. in 2. pasijonska nedelja. Za blagoslov oljk na 2. pasijonsko nedeljo je določila procesijo v rdečih liturgičnih oblačilih na čast Krisusu Kralju.

V pasijanskemu času naj bi pobožno spremljali Gospodovo trpljenje, vendar naj bi se pri tem ne izgubljali v brezplodnem čustvovanju. Globoko v našo zavest naj bi se namreč vsadila misel, da smo odrešeni z dragoceno krvjo Kristusa, nedolžnega Jagnjeta; z odrešenjem smo vključeni v Cerkev, ki je Kristusovo kraljestvo na zemlji, ki pa ni od tega sveta; vzeti moramo svoj križ in hoditi za Gospodom; dopolnjevati moramo s svojim trpljenjem, kar nedostaja njegovemu trpljenju za naše odrešenje.

4. Sveto trodnevje. V sv. trodnevju Cerkev s slovesnim spominom obhaja, česar se v svojem bogoslužju spominja vsak dan: Gospodove smrti in vstajenja in njegovega odrešilnega dela.

Veliki četrtek je spominski dan postavitve sv. Evharistije, ki se v njej med nami ponavlja Gospodova daritev na križu, ki je hrana božjega življenja v naši duši. Liturgična obnova je posvetila posebno pozornost Gospodovi evharistični navzočnosti med nami. Medtem ko smo doslej na veliki četrtek imeli samo slovesno mašo in smo vernike vabili k sv. obhajilu, jih poslej vabimo tudi k nočnemu češčenju. Češčenje sv. Resnjega telesa v zaprtem tabernaklju je v liturgiji nov element, ki mu je dalo povod češčenje Evharistije izven maše, ki je v cerkvi v navadi že več stoletij.

Veliki petek. Že od najstarejših časov Cerkev na dan Gospodove smrti ni opravljala evharistične daritve. Namesto nje je opravila obred, ki so mu rekli: missa praesanctificatorum. Sodobna liturgična obnova je pa pojme toliko razbistrila, da o maši ne govori, ni posvečenja kruha in vina. Ker to po stari praksi na veliki petek odpade, je mašo z naprej posvečenimi darovi nadomestila posebna »actio liturgica in passione et morte Domini«.

Liturgična obnova je vernikom na veliki petek vrnila sv. obhajilo, ki je nekoč že bilo v navadi. Medtem ko se trije deli liturgične akcije velikega petka opravijo v črnih liturgičnih oblačilih, se sv. obhajilo deli v vijolični barvi. Črna barva je v evropskem kulturnem krogu simbol smrti, zato ni umestno in niti dostojno, da bi se v črni barvi delila Evharistija, ki je v njej Kristus živ in poveljčan, živi kruh, ki je prišel iz nebes, kruh življenja, ki življenje ohranja.

Gospodove smrti se rimska liturgija spominja v češčenju sv. križa. V znamenje Gospodovega pokopa pa ista liturgija Evharistijo iz cerkve odstrani. Gospog je umrl. Ni ga več: secessit pastor bonus.

Velika sobota. Liturgična obnova je nekdanji liturgiji velike sobote vrnila njen značaj liturgije vstajenja. Vstajenje Gospodovo se skrivnostno obnavlja v duši, ki prejme krst ali obnavlja krstne obljube. Njeno pravo mesto je v noči od velike sobote na veliko nedeljo, v »veliki« noči. Vrnila ji je tudi to mesto.

Velikonočna procesija, ki je v navadi po naših krajih, je ljudska pobožnost, ki so jo v škofijah stare Avstrije in Nemčije dodali velikonočnim obredom v baročni dobi, ko so izgubili smisel za liturgijo.

Želeti je, da se po liturgični obnovi povsod uvede, če ne drugo, vsaj pravilna terminologija: vstajenje je liturgija velikonočne vigije in ne velikonočna procesija. To naj bo samo zunanji izraz velikonočnega veselja, ki preveva dušo ob največjem prazniku krščanstva.

SUSRET S BOGOM

Pedesetnica — Po vjeri k ljubavi

Današnja je nedjelja prožeta mišlju da vjera nije cilj samoj sebi. Sve kad bi ona bila tolika da i gore prenosi, a ako bi joj manjkala ljubav, bila bi ništa. Vjera ozdravlja slijepca od rođenja, a onda ustupa mjesto ljubavi: Išao je za njim veličajući Boga.

U svetom području nadnaravnoga vjera nam je jedini izvor znanja. Zato kad na Prikazanju stupamo u krug jedne od najveličanstvenijih i najutješljivijih vjerskih spoznaja molimo da nas onaj koji je dao tu spoznaju nauči svoje naredbe i da nam po svojim darovima što mu ih prinosimo posveti tijelo i dušu za istinsko svetkovanje Žrtve.

Vjera nas je dovela dotle — do susreta s Bogom. Sad bi nekako trebala iščeznuti. Taj susret s Kristom koji u Pretvorbi zbog